

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120203871
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120203871.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkyň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: E. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. XXX/X, XXX XX D., právne zastúpená: JUDr. Mária Kováčová, advokátka, IČO: 42 212 057, so sídlom Pod Sokolom 12, 951 01 Nitrianske Hrnčiarovce, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, so sídlom na Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné, o odvolaní žalovaného a žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. februára 2021 č. k. 19Csp/26/2020-201, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 15. februára 2021 č. k. 19Csp/26/2020-201 (napadnutý rozsudok) I. určil, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX vo výške 1.500 eur - písomné oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX, na základe žiadosti žalobkyne zo dňa XX.X.XXXX, medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom a dodávateľom je absolútne neplatná, II. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 40 eur titulom bezdôvodného obohatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, III. vo zvyšnej časti nárok žalobkyne na zaplatenie bezdôvodného obohatenia zamietol, IV. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 330,53 eura titulom finančného zadostučinenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, V. žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 20.3.2020 domáhala určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXX uzavretej so žalovaným na sumu úveru vo výške 1500 eur a zaplatenia sumy 685,16 eura titulom bezdôvodného obohatenia a sumy 171,40 eura ako finančného zadostučinenia. V žalobe uviedla, že dňa XX.X.XXXX požiadala žalovaného o poskytnutie úveru vo výške 1500 eur splatného v 42 mesačných splátkach po 80,37 eura v písomnosti označenej ako „Žiadosť“. Ďalej sa tam uvádza poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eura, predpokladaná úroková sadzba úveru 70 %, predpokladaná RPMN 70 %, predpokladaná sadzba RPMN pri revolvingu 63,32 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %. V časti žiadosti označenej ako „údaje o schválenom revolvingovom úvere“ sa uvádza poskytnutá čiastka úveru 1500 (bez uvedenia meny), splatnosť úveru (počet splátok) 42, mesačná splátka úveru vrátane úrokov 64,29 eura, celková čiastka na zaplatenie 3375,54 eura, RPMN 68,27 %, ročná úroková sadzba 70,01 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eura, celková čiastka pri revolvingu 1928,88 eura, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 60,49 %, ročná úroková sadzba 76,21 %, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9 %. Tieto údaje boli do žiadosti doplnené ručne, bez jej účasti, z písomnosti nie je zrejmé kto a kedy tieto údaje doplnil, s určitosťou však obsahom žiadosti neboli predtým, ako ju

podpísala. Žalovaný v písomnosti zo dňa X.X.XXXX jej oznámil, že schválil úver vo výške 1500 eur so splatnosťou 42 mesiacov a výškou mesačnej splátky 80,37 eura, pri splatnosti prvej splátky 16.7.2012 a poslednej splátky 16.12.2015, RPMN 68,27 %, celková výška nákladov spotrebiteľa 3375,54 eura. Výška revolvingu je tu uvedená 902,92 eura, odplata za poskytnutie služby 215,75 eura, ročná úroková sadzba 76,21 %. Poukázala na to, že v skutočnosti jej bola reálne na účet poskytnutá suma vo výške 500 eur, pričom ona žalovanému zaplatila sumu 2685,16 eura a napriek tomu žalovaný tvrdí, že ona mu ešte dlží sumu 1850,29 eura. Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX považuje za absolútne neplatnú z dôvodu nedostatku písomnej formy zmluvy o úvere, z dôvodu, že žalovaný neprijal jej ofertu bez výhrad, ako aj s poukazom na skutočnosť, že žalovaným vyčíslený úrok je možné považovať za civilnoprávnu úžeru. Voči žalovanému sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 685,16 eura uvádzajúc, že žalovaný jej celkovo poskytol sumu 2000 eur a titulom jeho plnenia zaplatila sumu 2685,16 eura (2685,16 eura - 2000 eur = 685,16 eura). Pretože zásah do jej práv zo strany žalovaného bol reálny, s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. si žalobkyňa uplatnila primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25 % z čiastky, ktorú na jej úkor žalovaný bez opory v zákone získal, teda 25 % zo 685,16 eura, čo činí 171,40 eura.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe žiadal žalobu zamietnuť s poukazom na skutočnosť, že o nároku veriteľa (žalovaného) zo zmluvy o revolvingovom úvere bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom zo dňa 13.5.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 1.10.2016 v rozhodcovskom konaní sp. zn. 113/08/15 vedenom pred Slovenským arbitrážnym súdom, pričom tento rozhodcovský rozsudok nebol napadnutý žalobou o jeho zrušenie podľa zákona č. 335/2014 Z. z. v zákonom určenej lehote. Žalovaný poprel námietky žalobkyne o nedostatku písomnej formy zmluvy o úvere ako aj o nedostatkoch jej obligatórnych náležitostí, poprel i tvrdenia žalobkyne o nesprávnosti RPMN z dôvodu nezahrnutia odplaty v zmysle dobrovoľnej a individuálne dojednanej dohody o poskytnutí služby. Odplata v zmysle dohody o poskytnutí služby je v zmluve zahrnutá a nachádza sa v bode 8 dohody. Žalovaný považuje dojednanú odplatu za primeranú a v súlade s právnou úpravou platnou v čase poskytnutia úveru poukazujúc na priemernú výšku odplaty v danom období, ktorá bola 46,52 %, pričom táto podľa žalovaného nebola podstatne prevýšená. Žalovaný poprel tvrdenia žalobkyne ohľadom neplatnosti rozhodcovskej doložky ako aj o neplatnosti dohody o poskytnutí služby namietol premičanie žalovaného nároku v rozsahu nad sumu 40 eur a poprel aj nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 171,40 eura. Nárok žalobkyne na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia považuje žalovaný za uplatnený predčasne, pretože zákonom stanovený predpoklad vyžaduje výrok súdu, v ktorom sa konštatuje porušenie práva spotrebiteľa, pričom k takému doposiaľ nedošlo. Žalovaný poukazuje aj na duplicitné uplatňovanie nárokov žalobkyne a ďalej tvrdí, že žalobkyňa na určení neplatnosti právneho úkonu nemá naliehavý právny záujem.

4. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 4.12.2020 zosumariovala svoje doterajšie tvrdenia o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa X.X.XXXX, rozhodcovskej doložky, na posúdenie premičania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v danom prípade navrhla aplikovať 10-ročnú premičaciu dobu. Zároveň uviedla, že žalovaný jej poukázal titulom zmluvy o úvere sumu 1963,01 eura. Dňa X.X.XXXX bola na účet vedený v N. D., O..l.. č. XXXXXX-XXXXXXXXXXX, ktorého majiteľom je jej manžel, poukázaná suma 1284,25 eura (úver vo výške 1500 eur mínus suma 214,75 eura ako odplata za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru). Dňa XX.X.XXXX bola na uvedený účet poukázaná suma 678,76 eura ako revolving. Žalovaný zo sumy 790,84 eura odpočítal odplatu a poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok revolvingu (790,84 - 112,08 = 678,76). Celkovo jej bola poskytnutá suma 1963,01 eura (1284,25 eura + 678,76 eura). Žalobkyňa uviedla, že jednotlivé splátky uhrádzala žalovanému aj v hotovosti a nemá k dispozícii doklady, ktoré by uvedené preukazovali. Pri určení sumy, ktorú žalovanému zaplatila vychádzala z rozhodcovského rozsudku sp. zn. 113/8/15 zo dňa 13.5.2016, v ktorom je uvedená suma vo výške 2685,16 eura. Po dátume vydania rozhodcovského rozsudku uhradila žalovanému ešte sumu vo výške 600 eur. Žalobkyňa tvrdila, že žalovanému titulom predmetného úveru uhradila sumu spolu vo výške 3285,16 eura (2685,16 + 600 = 3285,16). Vzhľadom na uvedené žalobkyňa dospela k záveru, že žalovaný je povinný vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 1322,15 eura, teda sumu zodpovedajúcu rozdielu úhrad ňou vykonaných (3285,16 eura) a peňažných prostriedkov jej poskytnutých (1963,01 eura).

5. Keďže v podaní zo dňa 4.12.2020 žalobkyňa žiadala, aby jej súd priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo vyššej sume ako bola uvedená v žalobe, súd prvej inštancie uvedené vyhodnotil ako návrh na zmenu (rozšírenie) žaloby a uznesením č. k. 19Csp/26/2020-174 zo dňa

14.12.2020 zmenu petitu žaloby pripustil tak, že v tomto konaní rozhoduje o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu vo výške 1322,15 eura.

6. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že strany sporu uzavreli dňa X.X.XXXX zmluvu o spotrebiteľskom revolvingovom úvere. Táto zmluva je označená ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. V bode 5 zmluvy označenom ako Údaje o požadovanom revolvingovom úvere je uvedená poskytnutá čiastka úveru (úverový limit) 1500 eur, splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci) 42/16, mesačná splátka (vrátane úrokov) 80,37 eura, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 3375,54 eura, predpokladaná RPMN za úver 70,01 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver 46,52 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eura, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celkovú dobu čerpania revolvingu) 1928,88 eura. Predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 63,32 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %. V bode 6, ktorý je označený ako Údaje o schválenom revolvingovom úvere je uvedené: poskytnutá čiastka úveru (úverový limit): 1500 eur, splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci) 42/24, mesačná splátka (vrátane úrokov) 80,37 eura, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 3375,54 eura, RPMN za úver 68,27 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver 46,52 %, poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eura, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 1928,88 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 70,01 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9 %. Táto zmluva obsahuje v článku 8 Dohodu o poskytnutí služby. Predmetom tejto dohody je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, revolvingu a za to sa dlžník zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu 215,75 eura (pri odklade splátok úveru) a 112,08 eura (pri odklade splátok revolvingu). Dňom XX.XX.XXXX je datované i Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, v ktorom sú prehľadne uvedené údaje o schválenom úvere. Tento dokument má len charakter informácie veriteľa o schválenom spotrebiteľskom úvere adresovanej dlžníkovi, nie je súčasťou návrhu alebo akceptácie návrhu zo strany žalovaného, teda nie je súčasťou zmluvy o úvere vzhľadom k tomu, že je datovaný X.X.XXXX, z čoho je zrejmé, že žalobkyňa pri vypisovaní žiadosti o úver (XX.X.XXXX) nemohla mať uvedený dokument k dispozícii. Z tvrdení žalobkyne, ktoré žalovaný nespороval, mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyni bola titulom spornej zmluvy o úvere poskytnutá suma vo výške 1963,01 eura (1284,25 eura ako úver + 678,76 eura ako revolving). Žalobkyňa spočiatku pravidelne platila splátky úveru, neskôr pre zdravotné problémy splátky neuhradzala. Žalovaný voči žalobkyni inicioval konanie pred rozhodcovským súdom, ktorý pod sp. zn. 113/08/15 vydal dňa 13.5.2016 rozhodcovský rozsudok, v ktorom žalobkyňu (v rozhodcovskom konaní žalovanú) titulom zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX zaviazal k zaplateniu sumy vo výške 2619,26 eura spolu so zmluvnou pokutou a úrokmi z omeškania a zároveň žalobkyňu zaviazal k náhrade trov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky ako aj k náhrade trov rozhodcovského konania. V rozhodcovskom rozsudku sa konštatuje, že žalobkyňa uhradila žalovanému titulom uvádzanej zmluvy o revolvingovom úvere sumu vo výške 2685,16 eura. Z výpisu pohybov na účte IBAN - I XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného vo C., O..l. mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa vykonala počnúc dňom 21.9.2012 do 2.3.2018 úhrady úveru v sume spolu 2402,22 eura (z toho sumu 600 eur po dátume 13.5.2016). Žalovaný doklad o vykonaných úhradách úveru súdu nepredložil, a to ani na základe výzvy súdu, tiež neuviedol, akú sumu žalobkyňa na predmetný úver uhradila. Doklady, ktoré k vykonaným úhradám predložila žalobkyňa žalovaný nespороval.

7. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, 6, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 4, § 25g zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, § 137 Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že zmluvný vzťah strán sporu založený na základe predmetnej zmluvy o úvere spadá pod úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, uzavretú úverovú zmluvu teda súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu.

8. Žalobu v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere zo dňa X.X.XXXX (petit I.) súd prvej inštancie posúdil v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP. Pri rozhodovaní vzal do úvahy § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý spotrebiteľovi s účinnosťou od 1.1.2018 umožnil domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj určenia, že poskytnutý úver je bez poplatkov a bez úrokov, je možné podať

v zmysle § 137 písm. d) CSP určovací žalobou bez podmienky preukazovania naliehavého právneho záujmu. Možno konštatovať, že podmienky prípustnosti žaloby v tomto prípade sú splnené a súd v konaní skúmal, či je možné považovať zmluvu o úvere uzavretú medzi stranami sporu za neplatný právny úkon.

9. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade bola zmluva o úvere uzavretá na základe návrhu na uzavretie zmluvy v podobe žiadosti žalobkyne o uzavretie zmluvy zo dňa XX.X.XXXX a prijatia tejto žiadosti žalovaným dňa X.X.XXXX, čo súd považuje za súladné s ustanoveniami platných právnych predpisov. Uvedenie inej hodnoty RPMN pri schválení úveru ako bola uvedená v žiadosti o úver podľa názoru súdu nie je možné považovať za nový návrh zmluvy a z tohto dôvodu nie je možné hovoriť o tom, že zmluva nevznikla. Pre vznik zmluvy je totiž potrebné, aby sa strany dojednali na jej podstatných náležitostiach, čo sa v danom prípade aj stalo, keď z obsahu zmluvy je zrejmé, že strany sa dohodli na výške úveru, počte a výške jednotlivých splátok a úroku. Je potrebné uviesť, že údaj o RPMN by mal správne vziť z výpočtu podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona č. 129/2010 Z. z. a takto vypočítaný údaj by mal byť súčasťou zmluvy o úvere (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z.). Pretože údaj o RPMN sa dohodnúť nedá, nie je možné na túto situáciu aplikovať ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka a tvrdiť, že uvedenie inej RPMN je nový návrh zmluvy a pokiaľ tento nebol druhou stranou prijatý, zmluva nevznikla. V danom prípade mal súd prvej inštancie preukázané, že zmluva o úvere bola uzavretá a žalobkyňa ako spotrebiteľ aj začala úver čerpať.

10. Zmluvné strany si dojednali úrokovú sadzbu vo výške 70,01 % ročne. Podľa názoru súdu prvej inštancie ide o úrok neprimeraný. Z informácií dostupných na portáli Národnej banky Slovenska - Priemerné úrokové miery z ÚVEROV poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) súd zistil, že v mesiaci S. 2012, t. j. v čase uzavretia zmluvy bola priemerná úroková sadzba spotrebiteľských a ostatných úverov so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 11,38 %. Z tohto je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi stranami v danom prípade viac ako šesťnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011). Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004). V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore s dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti dohody o výške úrokov neplatným právnym úkonom (§ 41 Občianskeho zákonníka). Medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá je odplatnou zmluvou a vady zmluvy sa týkajú jej podstatných obsahových náležitostí. Tieto vady zakladajú absolútnu neplatnosť zmluvy ako celku s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. Preto súd prvej inštancie konštatoval neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu a žalobe v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere vyhovel.

11. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval i nedostatok obligatórnych náležitostí zmluvy vymedzených v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., konkrétne v zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru (náležitosť podľa písm. f/ uvedeného zákonného ustanovenia) a nie je tu ani správny údaj o RPMN (náležitosť podľa písm. j/ uvedeného zákonného ustanovenia). S poukazom na platnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd prvej inštancie ustálil, že hoci zmluva neobsahuje presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok úveru, nie je možné považovať to za nedostatok spôsobujúci beúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Takýto právny názor vyslovil Najvyšší súd SR (uznesenie zo dňa 22.2.2018, sp. zn. 3Cdo 146/2017).

12. V zmluve chýba riadny údaj o termíne konečnej splatnosti úveru (obligatórna náležitosť zmluvy o úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z. z.). Údaj 42 mesiacov nie je možné podľa názoru súdu prvej inštancie považovať za termín konečnej splatnosti. Keďže údaj o konečnej splatnosti úveru je v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nemôže byť tento údaj vyvodzovaný (resp. zisťovaný, vypočítavaný, či inak určovaný) spotrebiteľom z iných údajov

uvedených v zmluve, ale má byť vymedzený jednoznačne a bez potreby vykonávania ďalších výpočtov. Za dostatočné súd nepovažoval uvedenie dátumu poslednej splátky úveru v oznámení o schválení úveru dlžníkovi, pretože ide o dokument vyhotovený až pri podpise zmluvy žalovaným a žalobkyňa (ktorá zmluvu podpísala skôr) uvedené oznámenie k dispozícii v čase podpisu zmluvy nemala.

13. Podľa názoru súdu prvej inštancie zmluva v časti 6 údaje o schválenom revolvingovom úvere neobsahuje správne vypočítanú hodnotu RPMN. Práve údaj o RPMN je pre spotrebiteľa najdôležitejším ukazovateľom ceny úveru, pretože ide o údaj, ktorý v sebe zahŕňa nielen úrok ale aj všetky poplatky a ďalšie náklady, ktoré musí spotrebiteľ veriteľovi zaplatiť okrem vrátenia istiny, ktorú si od neho požičal. K presnej výške RPMN je potrebné dopracovať sa výpočtom (vzorec uvedený v prílohe č. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.). Čo má RPMN zahŕňať obsahuje i ustanovenie § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý pod ročnou percentuálnou mierou nákladov rozumie celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19 uvedeného zákona. V zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. sa za celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom považujú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Z týchto definícií je zrejmé, že správne vypočítaná RPMN zahŕňa úrok ako aj ďalšie poplatky spojené s úverom. Pokiaľ žalovaný v časti 6 zmluvy označenej ako údaje o schválenom revolvingovom úvere uviedol, že RPMN je vo výške 68,27 % a zároveň uviedol ročnú úrokovú sadzbu toho istého úveru vo výške 70,01 %, aj bez ďalšieho výpočtu je už na prvý pohľad zrejmé, že RPMN je uvedená nesprávne, pretože je nižšia ako úroková sadzba, ktorú musí RPMN zahŕňať, čo je ďalší nedostatok, pre ktorý je možné považovať sporný úver za úver bezúročný a bez poplatkov.

14. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvej inštancie ustálil, že z neplatného právneho úkonu (úverovej zmluvy) vznikla žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému len sumu skutočne požičaných peňažných prostriedkov. Pokiaľ žalobkyňa žalovanému zaplatila viac peňazí než jej žalovaný poskytol, plnila bez právneho dôvodu a na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1, 2, § 456 OZ). Aj v prípade, ak by súd uzavretú zmluvu vyhodnotil ako platný právny úkon, žalobkyňa mala povinnosť žalovanému vrátiť len požičanú istinu, pretože z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere ide o úver bezúročný a bez poplatkov.

15. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobkyni bola skutočne poskytnutá suma peňažných prostriedkov vo výške 1.963,01 eura. Žalobkyňa na predmetný úver zaplatila sumu vo výške 3.285,16 eura. Žalovaný v priebehu celého konania nepredložil žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo, aká suma bola žalobkyňou na sporný úver uhradená, žalovaný v konaní ani neuviedol, akú sumu mala žalobkyňa žalovanému zaplatiť. Žalobkyňa uhradila tak žalovanému o 1.322,15 eura viac ako bola vzhľadom na vyššie uvedené právne posúdenie zmluvy povinná, čím na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Vydania bezdôvodného obohatenia sa žalobkyňa voči žalovanému domáha podanou žalobou. Keďže žalovaný namietať uplatneného nároku, súd sa zaoberal uvedenou námietkou. Námietku žalovaného o premlčaní uvedeného nároku žalobcu súd vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú s poukazom na § 107 ods. 1, 2 OZ.

16. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je čiastočne premlčaný z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúca vedomosť žalobkyne o tom, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa odvíja práve od momentu, kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že na strane žalovaného vzniká bezdôvodné obohatenie. Pretože okolnosti, za ktorých je možné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov sú vymedzené priamo v zákone o spotrebiteľských úveroch (§ 11 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. a § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.), je možné konštatovať, že žalobkyňa mala v čase, kedy zmluvu uzatvárala vedomosť o tom, že v prípade absencie obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere, jej nevznikne povinnosť platiť úroky a poplatky, ale má len povinnosť vrátiť veriteľovi to, čo si požičala, teda istinu úveru. Žalobkyni boli v čase podpisovania zmluvy známe aj jednotlivé parametre úveru, mala k dispozícii zmluvu o úvere, aby vedela posúdiť, či zmluva obsahuje alebo neobsahuje všetky obligatórne zákonom stanovené náležitosti. Hoci v tomto prípade je žalobkyňou spotrebiteľka, ktorá právo nepoznala, bolo by

neprimeranou ochranou jej práva, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na akýkoľvek deň, kedy sa žalobkyňa (napr. na základe porady s právnym zástupcom) dozvedela, že žalovaný sa na jej úkor obohatil. Vychádzajúc zo zásady, že každý (a teda aj spotrebiteľ) je povinný poznať právo, nie je možné okamih nadobudnutia vedomosti žalobkyne o bezdôvodnom obohatení viazať na neskorší dátum. V súvislosti so začatím plynutia subjektívnej premlčacej doby súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu SR z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020.

17. Pretože oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako toto bezdôvodné obohatenie vznikne, je pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby v tomto prípade rozhodujúce, kedy boli tie-ktoré platby žalobkyňou uskutočnené. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa žalovanému vrátila všetky poskytnuté finančné prostriedky a tie ktoré zaplatila navyše už tvoria bezdôvodné obohatenie žalovaného. K vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného došlo po tom, čo žalobkyňa vrátila žalovanému všetky poskytnuté peňažné prostriedky. Pretože súd nemal k dispozícii podrobný prehľad žalovaným prijatých platieb (tento listinný dôkaz žalovaný nepredložil ani na výzvu súdu), vychádzal z tvrdenia žalovanej, že žalovanému titulom úhrady úveru zaplatila sumu vo výške spolu 3285,16 eura. Suma úhrad vo výške 2402,22 eura vyplýva z potvrdenia o pohyboch na účte, suma ďalších úhrad bola preukázaná z tvrdenia žalobkyne v nadväznosti na odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Žalobkyňa tvrdila, že vykonávala i hotovostné úhrady, o ktorých súdu nepredložila listinné dôkazy, z ktorých by bolo možné jednoznačne určiť, kedy presne boli jednotlivé hotovostné úhrady realizované. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie je možné jednoznačne určiť kedy presne došlo k úhrade celej istiny úveru, a teda, kedy presne už plnenia žalobkyne predstavovali bezdôvodné obohatenie žalovaného. S istotou je však možné povedať, že k vráteniu všetkých žalovaným poskytnutých peňažných prostriedkov došlo skôr ako 2 roky pred podaním žaloby (uvedené vyplýva z informácie o pohyboch na účte, kedy len z uvedeného potvrdenia vyplýva, že už platbami tu zahrnutými boli žalovanému najneskôr do dňa 24.6.2016 uhradené peňažné prostriedky v sume 2.252,22 eura). Pokiaľ žalobkyňa platila žalovanému ďalšie splátky, išlo už o bezdôvodné obohatenie. Subjektívna premlčacia doba nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť momentom uhradenia tej-ktorej splátky po splatení istiny úveru. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania nároku žalobkyne nad sumu vo výške 40 eur, preto súd prvej inštancie žalobu nad sumu vo výške 40 eur z dôvodu žalovaným vznesenej námietky premlčania zamietol. Pokiaľ ide o plynutie objektívnej premlčacej doby, tu sa súd nestotožnil s tvrdeniami žalobkyne, že na premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v tomto sa vzťahuje desaťročná objektívna premlčacia doba, pretože úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne preukázaný nebol. Pretože nárok žalobkyne sa premlčal v subjektívnej dvojročnej (kratšej) premlčacej dobe, posudzovanie premlčania v objektívnej dvojročnej premlčacej dobe je bez ďalšieho významu.

18. Žalobkyňa sa voči žalovanému dožadovala i zaplata sumy primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 171,40 eura. V priebehu konania svoj nárok rozšírila a žiadala, aby jej súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 330,53 eura. S poukazom na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. súd prvej inštancie uviedol, že z listinných dôkazov mal preukázané, že žalobkyne vznikla finančná ujma spočívajúca v tom, že žalovanému uhradila o 1.285,16 eura viac ako bola povinná, avšak vzhľadom na skutočnosť, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia si neuplatnila včas, súd jej priznal bezdôvodné obohatenie len vo výške 40 eur. Ujma, ktorá žalobkyne úhradou sumy prevyšujúcej istinu poskytnutého úveru vznikla (suma 1.285,16 eura) ani nedosahuje výšku požadovaného finančného zadosťučinenia (330,53 eura). Vzhľadom na uvedené považoval požadovaný nárok žalobkyne na finančné zadosťučinenie za primeraný a tento žalobkyne priznal v celom rozsahu.

19. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere (výrok I.) a čiastočne jej súd priznal aj peňažné nároky, ktorých sa voči žalovanému podanou žalobou domáhala (výrok II., IV.). Žalovaný bol v konaní čiastočne úspešný v časti, v ktorých súd žalobu zamietol (výrok III.). Vzhľadom na čiastočný úspech strán v konaní súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol tak, že nárok na náhradu nepriznal ani jednej zo strán.

20. Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie žalobkyňa proti výroku II., III. a V., žiadala v uvedených častiach rozsudok zmeniť tak, že žalovaný bude povinný zaplatiť jej sumu vo výške 1.322,15 eura titulom bezdôvodného obohatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a jej súd prizná nárok na 100% náhradu trov konania. V odvolaní uviedla, že tak ako skonštatoval súd prvej inštancie v bode 45.

rozsudku na str. 12., bola jej poskytnutá suma peňažných prostriedkov vo výške 1.963,01 eura (1.284,25 eura ako úver a 678,76 eura ako revolving). Ona na predmetný úver zaplatila sumu vo výške 3.285,16 eura, čím uhradila žalovanému o 1.322,15 eura viac ako bola vzhľadom na právne posúdenie neplatnosti zmluvy povinná, čím na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Podľa jej názoru premlčaciu dobu je potrebné posúdiť podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako desaťročnú, pretože ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, a to od času, kedy k úmyselnému obohateniu reálne došlo. Podľa jej názoru, žalovaný musel vedieť, že ak neuvedie obligatórne náležitosti, nebude môcť od dlžníka žiadať úrok úveru a iné poplatky, ak aj tak urobí, bude možné ho sankcionovať. Žalovaný ako veriteľ tak bol uzrozumený s možnosťou sankcií za porušenie zákonných povinností. Ona sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela v súvislosti s uverejnením rozhodnutí týkajúcich sa žalovaného na stránke MS SR a z odpovede MS SR zo dňa 04.03.2019, žalobný návrh bol podaný dňa 20.03.2020, pričom úverová zmluva bola podpísaná dňa XX.XX.XXXX, takže bola dodržaná objektívna, ako aj subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie práva. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 12Co/161/2016 zo dňa 15.02.2017, sp.zn. 21Co/72/2014 zo dňa 19.03.2015, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.10.2018 č. k. I Cdo 238/2017, podľa ktorého nie veriteľ má dôkazné bremeno dokázať svoju neobanlivosť, ale spotrebiteľ má povinnosť dokázať vedomostnú a vôľovú zložku úmyselného konania na strane veriteľa. A v prípade, že spotrebiteľ neunesie bremeno dôkazu, potom bude dopadať na prípad kratšia objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá je pre spotrebiteľa nepriaznivá. Najvyšší súd pritom použil analógiu z trestného práva. Ďalej uviedla, že Krajský súd v Prešove ako vnútroštátny súd podal návrh na začatie prejudiciálneho konania dňa 25. júna 2019 - Q. v. PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. (Vec C-485/19) (2019/C 305/33). Podľa súdnej praxe súdy už v minulosti poskytli spotrebiteľom ochranu so záverom, že obdobné konanie žalovaného veriteľa je viac ako neobanlivé. Preto sa spotrebiteľovi síce právo premlčí do dvoch rokov od kedy sa dozvie o bezdôvodnom obohatení, no na prípad dopadá desaťročná objektívna premlčacia doba, ktorá uplynie bez ohľadu na vedomosť spotrebiteľa, a ktorá plynie už od momentu nedôvodného prijatia plnenia veriteľom z nekalej zmluvnej podmienky. K reštitučnej povinnosti sa zohľadňuje aj rozsudok z 21. decembra 2016 v spojených veciach C-154/15, C307/15 a C-308/15. Predkladací súd okrem iného, sa zaoberá prejudiciálnymi otázkami: „Má sa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej aj „čl. 47 Charty“) a implicitne právo spotrebiteľa na účinný prostriedok súdnej ochrany vykladať tak, že mu odporuje právna úprava v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka o premlčaní práva spotrebiteľa v trojročnej objektívnej premlčacej dobe, podľa ktorej sa právo spotrebiteľa na vrátenie plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky premlčí aj v prípade, že spotrebiteľ sám nedokáže vyhodnotiť neprijateľnú zmluvnú podmienku a toto premlčanie uplynie aj za stavu, že spotrebiteľ o povahe neprijateľnej zmluvnej podmienky nevedel?“ Na strane predkladajúceho súdu vznikli pochybnosti o kolízii takéhoto postupu s právom na účinný prostriedok ochrany, s právom na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty a princípom efektivity úijného práva. Súdu sa totiž javí takmer nemožné, aby spotrebiteľ preukázal firme jej vedomosť o porušovaní pravidiel a tiež preukázal uzrozumenie (vedomosť) na strane osôb konajúcich za veriteľa, že sa veriteľ obohacuje. Navyiac je problematická otázka, ak je dodávateľ právnickou osobou, ktorej osobe na strane firmy má spotrebiteľ dokazovať vedomosť o porušovaní práva, a teda či konateľovi, dodávateľovi alebo dilerovi, a tiež otázka, akú intenzitu porušenia práva má spotrebiteľ preukázať. Žalobkyňa poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5XObdo/353/2018 zo dňa 20.02.2019, ktorý konštatuje, že „Odvolací súd mal za dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením tak podstatného údaja akým je výška úrokovej sadzby a výška RPNN priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, t. j. že veriteľ (žalovaný) nebude môcť od dlžníka (žalobkyne) žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (nepriamy úmysel). Odvolací súd konštatoval, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu odvolací súd dospel k záveru, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyne, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. V tomto kontexte uviedol, že pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plyní od vzniku bezdôvodného obohatenia.“

21. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie aj žalovaný v časti výrokov I., II., IV. a V., žiadal v uvedených častiach rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobu zamietne a prizná mu právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. Uviedol, že súd prvej inštancie sa v prvom rade nevyporiadal s jeho procesnou obranou týkajúcou sa toho, že o nárokoch vyplývajúcich zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX. XXXX bolo právoplatne rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom zo dňa 13.05.2016 vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 113/08/15 vedenom pred Slovenským arbitrážnym súdom a tento rozhodcovský rozsudok nebol ani napadnutý žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku a ani inak zrušený. Nie je prípustné podľa žalovaného, aby zákonná úprava podľa zákona č. 335/2014 Z.z. určená na preskúmanie rozhodcovského rozsudku bola obchádzaná podaním žaloby o zaplatenie, kedy dlžník (pôvodne žalovaný v rozhodcovskom konaní) podá žalobu (o plnenie, o určenie neplatnosti právneho úkonu) a v konečnom dôsledku tak sleduje to, aby sa na právoplatné rozhodnutie neprihliadalo. Ak by bol postup žalobcu v súlade so zákonom a teda prípustný, potom zákonná úprava dôvodov pre podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, prekuzívna povaha lehoty na podanie žaloby, zákonná úprava postupu pre prípad, ak dôjde k zrušeniu rozhodcovského rozsudku (porov. §§ 45 - 47 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní) by reálne nemal žiadny význam. Pritom stanovenie dôvodov pre podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ex offo oprávnení súdu vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa a aj objektívne najdlhšej lehoty v právnom poriadku, po uplynutí ktorej môže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť (v porovnaní s rozsudkom súdu ide o 6 násobne dlhšiu lehotu !) je potrebné posudzovať z hľadiska, že márne uplynutie lehoty pre podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku znamená vznik prekážky rei iudicate. Poukázal na rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 31.08.2020, č.k. 6CoCsp/20/2020, v ktorom je uvedené, že medzi stranami ďalej nebolo sporné, že zo strany žalobkyne nebolo iniciované konanie o zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 45 a 46 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok sa tak stal právoplatným a vykonateľným. Súd je potom podľa § 228 ods. 1 CSP v spojení s § 41 ods. 1,2 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní povinný rešpektovať tento rozsudok rovnako ako rozsudok všeobecného súdu, čo znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej i pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť v súvislosti s plnením na tú istú zmluvu. Tento právny záver je opodstatnený vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, pretože iba platná rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. K preskúmaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy môže všeobecný súd pristúpiť v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré ale v súdnej veci neprebehlo, keďže žalobkyňa zostala v tomto smere nečinná. Odvolací súd zastáva názor, že zákonnú úpravu zákona č. 335/2014 Z.z. týkajúcu sa žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nemožno suplovať alebo obchádzať žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorej ide o spor medzi tými istými účastníkmi konania (hoci v opačnom procesnom postavení), z toho istého skutku - na tom istom skutkovom základe, z toho istého zmluvného vzťahu, ktorý skutkový dej už bol právne kvalifikovaný v právoplatnom rozhodcovskom rozsudku „na plnenie“. Keďže daný rozhodcovský rozsudok o žalobe na plnenie obsahuje riešenie otázky existencie právneho vzťahu s tým, že týmto rozhodcovským rozsudkom sa rozhodlo o povinnosti žalobkyne plniť z tohto vzťahu žalovanému, žalobkyňa sa nemôže žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia, založenej na prejudiciálnom určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti tej istej zmluvy o úvere, zhojiť to, čo nedosiahla v predchádzajúcom spore o plnenie, bez ohľadu na relevantnosť dôvodov jej žaloby. Odvolací súd v danej veci uviedol, že od 01.01.2015 je účinný zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorého účelom podľa dôvodovej správy je vytvoriť osobitný druh mimosúdneho riešenia sporov blízky rozhodcovskému konaniu, ktorý umožní riešiť spotrebiteľské spory pri zachovaní garancie ochrany práv spotrebiteľa. Predmetným zákonom došlo k prevzatíu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES, ktorá vytvára predpoklady inštitucionálnych záruk nestranného a nezaujatého rozhodovania vo veci. Zákonom ustanovené dôvody žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku sú dôvody hmotnoprávneho ako i procesnoprávneho charakteru, osobitne významné sú dôvody hmotnoprávneho charakteru naznačujúce naznačujú závažné porušenia práv spotrebiteľov, či už titulom porušenia tohto zákona alebo osobitných predpisov určených na ochranu práv spotrebiteľa. Odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa bola účastníčkou spotrebiteľského rozhodcovského konania podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, avšak v uvedenom rozhodcovskom konaní bola pasívna. Po doručení rozhodcovského rozsudku mohla podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote

3 mesiacov odo dňa doručenia, o čom bola poučená, avšak tak nepostupovala. K rovnakému záveru došiel napríklad aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku zo dňa 15.08.2018, č.k. 15Co/88/2018 - 161. Žalovaný s poukazom na uvedené rozhodnutia uviedol, že postup súdu prvej inštancie v tomto konaní nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Nie je ani možné z napádaného rozsudku zistiť, prečo súd prvej inštancie úplne opomenul sa zaoberať existenciou rozhodcovského rozsudku. Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s otázkou, či je vôbec prípustná podaná žaloba v zmysle toho, že tu existuje právoplatné rozhodnutie, ktoré obsahovo odporuje žalobe a ktoré (rozhodnutie) nie je možné ani prehliadať, a ani zrušiť jeho účinky podanou žalobou. Vyriešenie otázky vzťahu právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý nebol napadnutý a práve preto nadobudol právoplatnosť (porovnaj § 41 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z.), bolo pre konanie podstatné. Okrem procesných prekážok žalovaný uviedol, že právoplatný rozhodcovský rozsudok vylučuje záver o existencii bezdôvodného obohatenia. A nadväzne aj iných uplatnených nárokov.

22. Žalovaný v odvolaní ďalej namietal rozpor rozsudku s Civilným sporovým poriadkom aj z iných dôvodov. Poukázal na to, že pri výroku I. rozsudku súd určil neplatnosť právneho úkonu, a následne vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie z tohto neplatného právneho úkonu. Je teda zrejmé, že medzi výrokom I. a výrokom II. je vzťah rozhodnutia o predbežnej otázke a veci samej. Predbežné otázky v zásade nie sú predmetom samostatných výrokov. Z rozsudku ani nevyplyva dôvod prípustnosti žaloby vo výroku I. Podľa R 61/1965 posúdenie predbežnej otázky nemožno v žiadnom prípade vyjadriť formou výroku, ale sa môže prejaviť len v spôsobe rozhodnutia o návrhu vo veci samej a možno ho uviesť len v odôvodnení rozhodnutia. Ani zákon č. 279/2017 Z.z. nezakotvil všeobecne použiteľné a procesne neobmedzené právo domáhať sa určenia neplatnosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy. To účelom uvedeného zákona nebolo. Predmetná novela neznamená negáciu procesných podmienok prípustnosti určovacej žaloby s výnimkou jednej - umožniť podanie žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy v osobitnom zákone preto, aby bola splnená procesná podmienka prípustnosti takejto určovacej žaloby podľa § 137 písmeno c) Civilného sporového poriadku. Dôvodová správa k bodu 39 zákona č. 279/2017 Z.z. uvádza, že s ohľadom na zavedenie obsahu žaloby podľa Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého sa medzi iným rozhoduje o určení právnej skutočnosti, ak tak vyplýva z osobitného predpisu, sa zavádza novým ustanovením možnosť spotrebiteľa podať žiadosť o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V nadväznosti na to je dôležitá skutočnosť prípustnosti podanej určovacej žaloby ako „žaloby“, teda ako prostriedku ochrany ohrozeného alebo porušeného práva. Pri určovacích žalobách však samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, teda či bude sporové konanie užitočné alebo naopak zbytočné. V zmysle § 131 CSP preto žaloba v časti, ktorou sa žalobca domáha, aby súd samostatným výrokom rozhodoval o predbežnej otázke, je žaloba neprípustná a v časti výroku I. rozsudku mala byť zamietnutá bez ďalšieho (pokiaľ teda súd konanie nezastavil). Záverom žalovaný uviedol, že záver súdu o vzniku a existencii bezdôvodného obohatenia je skutkovo a právne nesprávny. Uvedený záver bol prijatý za právneho stavu, kedy to zákon ani neumožňuje. Súd prvej inštancie sa nezaoberal jeho obranou nielen pokiaľ ide o otázku rozhodcovského rozsudku, ale ani v ostatných bodoch - ako napríklad v otázke odplaty a pod. Ohľadne finančného zadosťučinenia žalovaný uviedol, že dôvody, ktoré uviedol súd prvej inštancie, nemajú vecnú spojitosť s priznaným primeraným finančným zadosťučinením, pretože jeho výšku predsa nemôže ovplyvňovať neuplatnená suma nároku na bezdôvodné obohatenie. Výrok IV. je nepreskúmateľný, pretože súd v odôvodnení rozsudku ani neoznačil, vo vzťahu ku ktorému (porušenému) právu spotrebiteľa toto zadosťučinenie priznáva. Rozsudok neobsahuje ani žiadne vecné dôvody, ktoré by ozrejmili vzťah medzi sumou zadosťučinenia a základom uvedeného nároku.

23. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný. Uviedol, že jej odvolanie proti výroku II. rozsudku je neprípustné, pretože podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Výrokom II. rozsudku nebolo rozhodnuté v neprospech žalobkyne. Odvolanie žalobkyne proti výroku III. považuje žalovaný za nedôvodné a bez opory vo vykonanom dokazovaní.

24. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie sporových strán bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže nevzhladol dôvod na nariadenie pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a došiel k záveru, rozsudok je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čím došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo znemožnené stranám,

aby uskutočňovali im patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal dôkazy.

25. Súd prvej inštancie v zmysle § 220 ods. 2 CSP bol povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v tomto ustanovení, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

26. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

27. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

28. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

29. V danej veci ide o právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere, ktorý má spotrebiteľský charakter a riadi sa ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal otázkou premlčania žalovaného nároku, keďže žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania. Dospel k záveru, že na danú vec sa vzťahuje 3-ročná objektívna premlčacia doba. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožňuje a vzhľadom na odvolacie dôvody žalovaného k otázke premlčacej doby dodáva:

30. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Ide o subjektívnu premlčaciu dobu, pre ktorej začatie plynutia je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne

obohatí. Ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravuje objektívnu premlčaciu dobu, ktorá môže byť 3-ročná pri nepriamom - nedbanlivostnom bezdôvodnom obohatení - a tiež 10-ročná v prípade, že ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne došlo. Pre aplikáciu 10-ročnej premlčacej doby na daný prípad by bolo potrebné preukázať úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne, ktorý by musel byť žalovanému zrejmý pri uzatváraní zmluvy a pri prijatí plnenia z tejto zmluvy. Takýto dôkaz však žalobkyňa v spore nepredložila. Žalobkyňa síce tvrdila, že žalovaný poskytuje úvery a jeho povinnosťou poznať právnu úpravu a rozhodnutia súdov, a preto musel vedieť, čo môže svojím konaním spôsobiť, a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým aj uzrozumený. Na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie sú však tvrdenia žalobkyne bez ich preukázania nepostačujúce. Na preukázanie takéhoto úmyslu je potrebné vychádzať z okolností každého jednotlivého prípadu uzatvorenia zmluvy medzi zmluvnými stranami, teda nielen zo všeobecných tvrdení o znalostiach žalovaného, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov. Niet pochyb, že žalovaný ako podnikateľský subjekt sa snaží získať odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov vo forme úrokov, avšak snaha o získanie odplaty ešte sama o sebe nepreukazuje aj úmysel získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 448/2017 uviedol, že vedomosť žalovaného o tom, že plnenie mu nepatrí alebo mu bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje, a ten, kto sa domáha vrátenia plnenia, musí preukázať, že žalovaný vedel alebo z okolností musel predpokladať, že mu vyplatená suma nepatrí. Keďže v tomto konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby.

31. Rozsudok súdu prvej inštancie je zmätočný aj v tom smere, že súd prvej inštancie najprv úverovú zmluvu uzatvorenú medzi sporovými stranami posúdil ako neplatnú a v ďalšej časti odôvodnenia rozsudku napriek tomu sa zaoberal ustanoveniami predmetnej zmluvy a pre absenciu určenia konečnej splatnosti úveru posúdil následne zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov (teda platne uzatvorenú). Takéto právne posúdenie je v príkrom rozpore, pretože ak mal súd prvej inštancie za to, že zmluva je neplatná, potom bolo nadbytočné zaoberať sa ustanoveniami zmluvy. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie dospel k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy a aj o bezúročnosti zmluvy (čo sa vzájomne vylučuje) nie je zrejmé či sa počiatkom premlčacej doby zaoberal vo vzťahu k neplatnej zmluve alebo vo vzťahu k zmluve bezúročnej.

32. Pri posúdení otázky začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného plnením nad rámec požičanej istiny na úver, ktorý je podľa zákona potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový, odvolací súd upriamuje pozornosť na výstižný záver formulovaný Ústavným súdom SR v náleze sp. zn. III. ÚS 43/2020 z 12. mája 2020, v zmysle ktorého „... bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, a tak majúca v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie, je špecifickým predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, korešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch)“.

33. V právnej praxi je jednotne uplatňované interpretačné pravidlo, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď získa znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť nadobudnutia informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať nárok), už nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby relevantná (por. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a 5 Cdo 121/2009). V judikatúre NS SR táto všeobecná téza viedla pri posudzovaní nárokov na vrátenie neprávom zaplatených úrokov alebo poplatkov z obsahovo vadných spotrebiteľských zmlúv k prisvedčeniu správnosti myšlienkového konštruktú odvolacích súdov, že nakoľko sa znalosť zákona predpokladá, spotrebiteľ disponuje už pri uzavretí zmluvy skutkovými informáciami, čo v nej chýba alebo odporuje zákonu, pokiaľ zaplatil viac ako prijal z bezúročnej a bezpoplatkovej úverovej zmluvy, od počiatku plnil s vedomím skutočností, objektívne umožňujúcich poznať, že sa tým veriteľ na jeho úkor obohacuje. V prípade posúdenia úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových z dôvodu obsahových väd sa tak začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo stotožnil s okamihom

úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil (por. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo/169/2017 a 8 Cdo 163/2018). Podľa názoru odvolacieho súdu, vo svetle týchto v súdnej praxi ustálených interpretačných záverov a ústavným súdom nastavených kritérií ústavnosti pri posudzovaní spotrebiteľských sporov, musí byť v závere o okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného plnením na bezúročný a bezpoplatkový úver nad rámec poskytnutých peňazí, premietnutých hneď niekoľko teoreticko-právnych premís. Predovšetkým z hľadiska posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný neoprávnený majetkový prospech a kto ho získal; pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o bezdôvodnom obohatení dozvedieť pri vynaložení vyššej starostlivosti prípadne aj skôr (por. napr. R 25/1986). Uvedená vedomosť pritom predpokladá znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť nadobudnutia informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (tiež o tom, ako možno právne kvalifikovať nárok), už nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby relevantná (por. napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011). Vzhľadom na nepochybnú podobnosť medzi vnímaním bezdôvodného obohatenia z bezúročnej a bezpoplatkového úveru a získaným z neplatnej zmluvy odvolací súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na to, že v právnej praxi sa v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej zmluvy za rozhodujúci pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby považuje okamih, v ktorom (kedy) oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon, na základe ktorého sa plnilo, je neplatný. Povaha a šírka týchto okolností sa od prípadu k prípadu mení a bude závislá od konkrétnych okolností, predovšetkým ale od tvrdeného dôvodu neplatnosti.

34. V odôvodnení napadnutého rozsudku nie je jasne a zrozumiteľne formulované ako sa súd prvej inštancie vypořiadal s objektívnou a subjektívnou premlčacou dobou z hľadiska jej počiatku a konca, nešpecifikoval, ktoré konkrétne splátky považoval za premlčané, z akého dôvodu, neurobil výpočet.

35. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že o nároku žalovaného ako veriteľa zo zmluvy o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX voči žalobkyni ako dlžníčke, rozhodol ešte pred začatím tohto konania Stály arbitrážny súd v rozhodcovskom konaní rozsudkom zo dňa 13.5.2016 sp. zn. 113/08/15, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 1.10.2016. Žalovaný v odvolaní preto správne namietal, že súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal a nevypořiadal sa s ňou. Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok rozhodcovského súdu je právoplatný a vykonateľný. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že ide o nulitý právny akt, bolo jeho povinnosťou v rozsudku uviesť, na základe akých skutočností dospel k takému záveru. Ak súd prvej inštancie sa existenciou rozhodcovského rozsudku nezaoberal vôbec, odvolací súd zdôrazňuje, že sa nedostatočne vypořiadal so skutkovými zisteniami a z toho dôvodu je právne posúdenie veci predčasné. Za situácie, že o pohľadávke zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere už bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom, ktorý je právoplatný, súd prvej inštancie sa musí vypořiaďať s ustanoveniami zákona o rozhodcovskom konaní z hľadiska ďalšieho postupu dlžníka pri domáhaní sa práv z úverovej zmluvy (potreba zrušenia rozhodcovského rozsudku, prípadne posúdenie rozhodcovského rozsudku s ohľadom na platnosť rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve).

36. Žalovaný v odvolaní namietal správne aj nedostatočné a nejasné odôvodnenie rozsudku v časti finančného zadosťučinenia. Odvolací súd sa s týmto odvolacím dôvodom stotožňuje a dodáva:

37. Podľa ustálenej súdnej praxe pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj určenie neprijateľnosti konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve, ale aj námietkou v rámci svojej ochrany proti dodávateľovi uplatnenému nároku, že boli práva spotrebiteľa pri zmluvnom vzťahu porušené alebo neboli dodržané (boli porušené) povinnosti dodávateľa. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé prívodiť

ujmu spotrebiteľovi. V prejednávacom prípade však súd prvej inštancie v časti odôvodnenia priznania primeraného finančného zadosťučinenia nešpecifikoval vo vzťahu akému konkrétnemu porušeniu spotrebiteľského práva posudzoval nárok žalobkyne na finančné zadosťučinenie (keďže zmluvu o úvere posúdil rozporne aj ako neplatnú aj ako platnú alebo bezúročnú). Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila, postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Zákon č. 250/2007 Z. z. neustanovuje kritéria stanovenia primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu.

38. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre vznik zmluvy je potrebná existencia dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných prejavov vôle strán sporu ako zmluvných strán (v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 43a ods. 1 a § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka) vo všetkých častiach zmluvy. V predmetnej úverovej zmluve sú uvedené odlišné údaje (najmä o RPMN) v časti žiadosti o poskytnutie úveru (údaje o požadovanom úvere) a v časti - údaje o schválenom úvere. Teda prijatie návrhu žalobkyne na uzavretie zmluvy žalovaným obsahuje zmeny. Údaj o RPMN je podstatnou náležitosťou písomnej úverovej zmluvy (§ 9 ods. 1, 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.). Súd prvej inštancie sa s touto skutočnosťou vôbec nevyporiadal s ohľadom na § 44 ods. 1, 2 a § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Absencia písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere má za následok, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Prijatie návrhu s výhradami je neprijateľné, pretože v zmysle § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady alebo obmedzenia je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Návrh i jeho prijatie musia obsahovať úplne zhodné dojednania a zmluvné údaje. Náležitosti zmluvy v návrhu i v prijatí sa nemôžu odlišovať.

39. Vzhľadom ku všetkým uvedeným skutočnostiam, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie vypořádava so všetkým odvolacím súdom vytknutými vadami, vec právne posúdi jednoznačne s ohľadom na zistený skutkový stav, vypořádava sa so všetkými právnymi otázkami nastolenými odvolacím súdom i žalovaným v odvolaní. Svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. V rámci trov konania rozhodne i trovách odvolacieho konania.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).